

Kræftens Bekæmpelse

8. januar 2019

Sundheds- og Ældreministeriet
Att.: Charlotte Beierholm Olsen

Direktionen
Strandboulevarden 49
2100 København Ø

Tlf +45 35 25 75 00
www.cancer.dk

CVR: 55629013

UNDER PROTEKTION AF
HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

Høringssvar vedrørende udkast til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet og sundhedsloven

Hermed fremsendes høringssvar fra Kræftens Bekæmpelse.

Lovforslaget indeholder tre delelementer. Høringssvaret fra Kræftens Bekæmpelse vedrører den del af lovforslaget, der drejer sig om begrænsning af ressourcereglene ved kræftscreeninger og tilbud om screening for livmoderhalskræft og tyk- og endetarmskræft efter sundhedsloven.

Kræftens Bekæmpelse støtter i høj grad lovforslaget. Dog foreslår foreningen, at lovændringen tillægges virkning med tilbagevirkende kraft. I det følgende uddybes foreningens bemærkninger til lovforslaget.

1. Begrænsning af ressourcereglene ved kræftscreeninger og tilbud om screening for livmoderhalskræft og tyk- og endetarmskræft efter sundhedsloven

Den aktuelle retstilstand vurderes at være særdeles uhensigtsmæssig og urimelig. En region kan ved at påberåbe sig ressourcemangel blive fritaget for erstatningsansvar i tilfælde, hvor den ikke rettidigt indkalder til screening for brystkræft, selvom indkaldelse til screening inden for fastsatte tidsfrister er en lovfæstet patientrettighed i henhold til sundhedsloven. En ansvarsfritagelse gælder, selvom den for forsinkede indkaldelse skyldes regionens dårlige planlægning og prioritering. Denne retstilstand er slået fast ved en højesteretsdom af 28. august 2018.

Retstilstanden indebærer, at patienter, som er indkaldt for sent til screening for brystkræft, ikke har adgang til en materiel prøvelse af et krav om patienterstatning i henhold til klage- og erstatningsloven, når regionen bruger ressourcemangel som undskyldning. Dette gælder til trods for, at regionerne er tildelt økonomiske midler til gennemførelse af screeningstilbudene, og til trods for, at regionerne i vidt omfang har mulighed for at tilrettelægge indkaldelserne.

Samtidig undermineres patienternes rettigheder i henhold til sundhedsloven. Således fremgår det af sundhedslovens § 85, at personer mellem 50 og 69 år, der har kvindeligt brystvæv, har ret til brystundersøgelse hvert andet år i bopælsregionen.

Kræftens Bekæmpelse støtter derfor lovforslaget, hvorved det foreslås, at den såkaldte ressourceregel, som kan udledes af klage- og erstatningslovens § 20, stk. 1, nr. 1 (jf. formuleringen ”*under de i øvrigt givne forhold*”), ikke kan finde anvendelse, når der er tale om skader opstået som følge af forsinket indkaldelse til screening.

Det bemærkes, at Kræftens Bekæmpelse har arbejdet aktivt på sagen siden 2014, hvor foreningen modtog henvendelser fra de kvinder i Region Hovedstaden, som ikke var blevet indkaldt rettidigt til screening. Det glæder derfor Kræftens Bekæmpelse, at regeringen ønsker at gøre op med den aktuelle retstilstand. Den foreslåede lovændring indebærer, at regionerne bliver erstatningsansvarlige (forudsat de øvrige betingelser herfor er opfyldt), hvis de ikke lever op til den pligt, som er pålagt dem ved lov. Dermed lukkes det hul i lovgivningen, som har givet anledning til den uhensigtsmæssige retstilstand.

Kræftens Bekæmpelse foreslår dog, at lovændringen tillægges virkning med tilbagevirkende kraft, således at de 22 kvinder, som i 2015 fik Patienterstatningens afslag på erstatning med henvisning til ressourcereglen, får mulighed for en materiel prøvelse af deres krav på erstatning. Ved lovændring med tilbagevirkende kraft stilles den erstatningsøgende på samme måde, som hvis lovændringen havde været gældende på et tidligere tidspunkt. De kvinder, der har fået afslag med henvisning til ressourcereglen, vil dermed få mulighed for at få deres sag genoptaget og revurderet.

Det bemærkes hertil, at det ikke er usædvanligt, at lovændring sker med tilbagevirkende kraft. Klage- og erstatningsloven er således ved lov nr. 519 af 26. maj 2014 og lov nr. 654 af 8. juni 2016 blevet ændret med tilbagevirkende kraft.

Med lovændringen foreslås det i øvrigt, at screeningstilbud for henholdsvis livmoderhalskræft, tyktarmskræft og endetarmskræft bliver skrevet ind i sundhedsloven. Med den foreslåede ændring opnår borgerne samme rettigheder uanset screeningsprogram, hvilket Kræftens Bekæmpelse finder meget positivt. Ved at skrive screeningstilbuddene ind i sundhedsloven som patientrettigheder, forbedres retsstillingen for flere patientgrupper, og det undgås samtidig, at regionerne bliver ansvarsfri for erstatning ved at påberåbe sig ressourcemangel.

2. Klage og erstatningssager vedrørende specialtandlæger

Kræftens Bekæmpelse har ikke bemærkninger til denne del af lovforslaget.

3. Udvidelse af erstatningsordninger for nød- og beredskabslægemidler

Kræftens Bekæmpelse har ikke bemærkninger til denne del af lovforslaget.

Afslutningsvist takker foreningen for muligheden for at deltage i høringen.

Med venlig hilsen

Jesper Fisker
Adm. direktør

Til

Sundheds- og Ældreministeriet

10. januar 2019

Høringsvar til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven.

Dansk Brystkræft Organisation ser særdeles positivt på det udsendte forslag til Lov om ændring af Lov om klage- og erstatningsadgang inden for Sundhedsvæsenet og Sundhedsloven.

Dansk Brystkræft Organisation kan fuldt ud tilslutte sig forslaget omkring at ressourcereglens § 20 ikke kan anvendes, når der er tale om skader som følge af forsinket indkaldelse til bryst-, livmoderhals-, tyk- og endetarmskræft på grund af ressourcemæssige begrænsninger i Regionerne.

Dansk brystkræft Organisation hilser velkommen, at lovændringen inkluderer screeninger for livmoder-, tyk- og endetarmskræft.

Dansk Brystkræft Organisation ønsker at påpege, at lovændringen anbefales at være med tilbagevirkende ikrafttrædelse, således at de kvinder, der tilbage i 2012 har fået afslag begrundet i ressourcereglens § 20, får mulighed for at fremsende fornyet klage, og dermed genbehandling af deres sager - jævnfør Ministeriets egen henvisning til Patienterstatningens afgørelse i 2015 med henvisning til Ressourcereglens § 20.

På vegne af Dansk Brystkræft Organisation

Med venlig hilsen

Gitte Laursen
Fung. Formand
Dansk Brystkræft Organisation

Karen Sundbøll
Fung. Næstformand
Dansk Brystkræft Organisation

Sundheds- og Ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

E-mail: cbo@sum.dk; cc sum@sum.dk

Høringsvar vedr. udkast til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet og sundhedsloven (Begrænsning af ressourcereglene ved kræftscreeningssager, udvidelse af lægemiddelskadeordningen ved nød- og beredskabssituationer m.v.)

Danske Patienter takker for muligheden for at kommentere på det fremsendte materiale. Vi har kun kommentarer til de ændringer, der vedrører begrænsning af ressourcereglene.

Det er yderst kritisk for patienternes retssikkerhed, at Højesteret i sin afgørelse af 28. august 2018 lagde ressourcereglene til grund for, at en kvinde, der var blevet for sent indkaldt til screening for brystkræft, og som efterfølgende blev diagnosticeret med brystkræft, ikke kunne opnå erstatning efter klage- og erstatningsloven. Med dommen bliver retspraksis i fremtidige lignende sager i strid med eksplicitte patientrettigheder. Derfor mener Danske Patienter, at det er det eneste rigtige, at ministeriet nu med nærværende lovforslag forsikrer sig mod afgørelser af denne karakter på kræftområdet.

Vi er dog bekymrede for, om dommen fra Højesteret selv efter den foreslåede lovændring kan danne præcedens for lignende afgørelser i andre typer sager – for eksempel om udrednings- og behandlingsgarantier. Det vil i givet fald være en uacceptabel underminering af lovfæstede patientrettigheder. Derfor vil vi opfordre ministeriet til at undersøge og vurdere, om den omtalte dom kan danne præcedens for afgørelser på øvrige områder – hvor utilstrækkelig planlægning bliver skyld i forsinkelser, som kan medføre patientens skader – og om der på den baggrund er belæg for at udvide begrænsningen af ressourcereglene yderligere, således at patienternes rettigheder og retssikkerhed (ud over kræftområdet) ikke de facto ophæves.

Vi foreslår endvidere, at den nye § 20, stk. 2 i lov om klage- og erstatningsadgang gøres gældende med tilbagevirkende kraft.

Med venlig hilsen

Morten Freil
Direktør

Danske Patienter er paraply for patientforeningerne i Danmark. Danske Patienter har 21 medlemsforeninger, der repræsenterer 84 patientforeninger og 880 000 medlemmer: Alzheimerforeningen, Astma-Allergi Danmark, Bedre Psykiatri, Colitis-Crohn Foreningen, Dansk Fibromyalgi-Forening, Diabetesforeningen, Epilepsiforeningen, Giftforeningen, Hjerneskadeforeningen, Hjerteforeningen, Kræftens Bekæmpelse, Landsforeningen mod spiseforstyrrelser og selvskaade (LMS), Lungeforeningen, Muskelsvindfonden, Nyreforeningen, Osteoporoseforeningen, Parkinsonforeningen, Polioforeningen, Scleroseforeningen, Sjældne Diagnoser og UlykkesPatientForeningen.

Dato:
10. januar 2019

Danske Patienter
Kompagnistræde 22, 1. sal
1208 København K

Tlf.: 33 41 47 60

www.danskepatienter.dk

E-mail:
jk@danskepatienter.dk

Cvr-nr: 31812976

Side 1/1

Sundheds- og Ældreministeriet
cbo@sum.dk
C.c. sum@sum.dk

VI HJÆLPER HINANDEN

DANSKE SENIORER

Griffenfeldsgade 58
2200 København N
Tlf.: 3537 2422
Fax: 3535 2880
CVR: 10 78 87 14

Arbejdernes Landsbank
Kontonr.: 5301 0273256

info@danske-seniorer.dk
www.danske-seniorer.dk

Kontoret i Sdr. Omme:
Stadion Allé 11
7260 Sdr. Omme
Tlf.: 7534 1217
anj@danske-seniorer.dk

København, 7. januar 2019

Høring over udkast til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet & sundhedsloven

Sundheds- og Ældreministeriet har i skrivelse af 13. december 2018 anmodet om eventuelle kommentarer til ovenstående lovforslag.

Begrænsning af ressourcereglen ved kræftscreeninger og tilbud om screening for livmoderhalskræft og tyk- og endetarmskræft efter sundhedsloven

Efter forslaget vil ressourcemangel ikke kunne anvendes som begrundelse for manglende eller udsat screening i forbindelse med brystkræft, livmoderhalskræft eller tyk- og endetarmskræft. Det vil indebære, at skader opstået i forbindelse med manglende eller udsat screening vil være omfattet af de almindelige erstatningsregler på sundhedsområdet.

Danske Seniorer er glad for forslaget, der vil gøre de nævnte screeninger til egentlige krav. Den hidtidige retsorden hvor man har lovet screeninger med bestemte tidsintervaller, som mn så har kunnet negligere på grund af ressourcemangel, har været at føre borgere bag lyset.

Danske Seniorer har ingen kommentarer til forslagene om *klage- og erstatningssager vedrørende specialtandlæger* eller *udvidelse af erstatningssager for nod-og beredskabslægemidler*.

Med venlig hilsen

Katrine Lester
Direktør

Hørings svar

Høring over udkast til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet og sundhedsloven (begrænsning af ressourcereglene ved kræftscreeningssager, udvidelse af lægemiddelskadeordningen ved nød- og beredskabssituationer m.v.)

Lægeforeningen hilser forbedret mulighed for erstatning til kræftpatienter velkommen

Lægeforeningen er positivt indstillet over for ændringen af klage- og erstatningsloven, så personer, der får konstateret behandlingsskader som følge af forsinket indkaldelse til screening for brystkræft, livmoderhalskræft samt tyk- og endetarmskræft på grund af ressourcemæssige begrænsninger i regioner, ikke fremover er afskåret fra at få erstatning via patienterstatningsordningen.

Lægeforeningen finder det desuden fornuftigt, at tilbuddene om undersøgelse for livmoderhalskræft samt tyk- og endetarmskræft skrives ind i sundhedsloven som patientrettigheder på samme måde som retten til brystkræftscreening, der allerede er reguleret i sundhedsloven.

Lægeforeningen har ikke bemærkninger til de øvrige delelementer i høringen.

Med venlig hilsen

Andreas Rudkjøbing

Formanden

11. januar 2019
Sagsnr: 2018-9531

Domus Medica
Kristianlagade 12
2100 København Ø

Tlf.: 35448500
Tlf.: 35448234 (direkte)
E-post: dadl@dadl.dk
E-post: mea@DADL.DK
www.laeger.dk

Sundheds- og Ældreministeriet
Holbergsgade 6,
1057 København K

Odense 09.01.2019

Lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet og sundhedsloven (Begrænsning af ressourcereglene ved kræftscreeninger, udvidelse af lægemiddelskadeordningen i nød- og beredskabssituationer m.v.)

LAP – Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatrisygere takker for muligheden for at afgive vores høringssvar og har efter drøftelse i vores landsledelse følgende bemærkninger:

LAP ser lovændringen som en forbedring af vore rettigheder. Brugere får også glæde af lovændringen og LAP approberer således ændringen i loven.

På vegne af LAP's Landsledelse

Steen Moestrup, Bo Steen Jensen, Ole Nielsen og Hanne Skou Kadziola

Charlotte Beierholm Olsen

Fra: Pia Saxild <PS@fbr.dk>
Sendt: 11. januar 2019 09:51
Til: Charlotte Beierholm Olsen
Cc: DEP Sundheds- og Ældreministeriet; Sine Jensen
Emne: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven

Forbrugerrådet Tænk støtter udkast til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven.

Vi lægger særligt vægt på, at forslaget giver forbrugeren yderligere rettigheder i forhold til erstatningsloven.

Med venlig hilsen

Vagn Jelsøe
Vicedirektør

Sine Jensen
Seniorrådgiver, sundhedspolitik

Forbrugerrådet Tænk
T +45 7741 7737 / sj@fbr.dk / taenk.dk
Fiolstræde 17 B / Postboks 2188 / 1017 København K

Forbrugerrådet
Tænk

Danish Consumer Council

Fra: Charlotte Beierholm Olsen [<mailto:CBO@SUM.DK>]

Sendt: 13. december 2018 17:56

Til: amgros@amgros.dk; regioner@regioner.dk; kl@kl.dk; regioner@regioner.dk; regionh@regionh.dk; regionsjaelland@regionsjaelland.dk; kontakt@rsyd.dk; kontakt@regionmidtjylland.dk; region@rn.dk; 3f@3f.dk; seaman@3f.dk; info@ato.dk; apotekerforeningen@apotekerforeningen.dk; do@optikerforeningen.dk; dkf@danskkiropraktorforening.dk; dp@dp.dk; kontakt@dpfo.dk; ds@socialraadgiverne.dk; dsr@dsr.dk; info@dansktp.dk; danske.bandagister@mail.dk; dbio@dbio.dk; info@fodterapeut.dk; fysio@fysio.dk; info@deoffentligetandlaeger.dk; etf@etf.dk; ff@farmakonom.dk; foa@foa.dk; post@diaetist.dk; fas@dadl.dk; hk@hk.dk; info@igldk.dk; sek@jordemoderforeningen.dk; info@lkt.dk; dadl@dadl.dk; info@lif.dk; mf@mmf.dk; lvs@dadl.dk; pd@pharmadanmark.dk; plo@dadl.dk; pto@pto.dk; ast@ast.dk; kontakt@radiograf.dk; sl@sl.dk; mail@ledernesofart.dk; info@tandlaegeforeningen.dk; yl@dadl.dk; post@alzheimer.dk; info@bedrepsykiatri.dk; dbo@brystkraeft.dk; dhf@danskhandicapforbund.dk; dh@handicap.dk; info@danskepatienter.dk; info@danskealdre raad.dk; dch@dch.dk; info@diabetes.dk; info@gigtforeningen.dk; admin@hjernesagen.dk; post@hjerteforeningen.dk; mail@hoeforeningen.dk; post@kost.dk; info@cancer.dk; lap@lap.dk; lev@lev.dk; sa@spiseforstyrrelser.dk; landsforeningen@sind.dk; medlem@patientforeningen.dk; blemley@vip.cybercity.dk; info@patientforeningen-danmark.dk; pfs@pfsdk.dk; info@scleroseforeningen.dk; mail@sjaldnediagnoser.dk; info@tarmkraeft.dk; ulf@ulf.dk; Ældreforum Institutionspostkasse; aeldresagen@aeldresagen.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; info@ato.dk; info@privatehospitaler.dk; info@danskerhverv.dk; di@di.dk; dit@dit.dk; Helen.gerdrup.nielsen@regionh.dk; dsam@dsam.dk; formanden@dskf.org; dskf@dadl.dk; info@patientsikkerhed.dk; retsmedicinsk.institut@forensic.ku.dk; forens@au.dk; RI@health.sdu.dk; dansk.standard@ds.dk; info@danske-dental.dk; info@danskemaritime.dk; info@danishshipping.dk; info@danske-seniorer.dk; Dommerforeningen@gmail.com; info@danskemaritime.dk; Forbrugerrådet Tænk Hoeringer; fsd@socialchefforeningen.dk; fp@forsikringogpension.dk; formand@retspolitik.dk; info@sundheddanmark.nu; info@shw.dk; web@tf-tandskade.dk; info@ikas.dk; kmj@viking-life.com; ast@ast.dk; at@at.dk; brs@brs.dk; dt@datatilsynet.dk; DKetik Institutionspostkasse; Det Etske Råd kontakt; dfk@kriminalforsorgen.dk; finanstilsynet@ftnet.dk; fmn@fmn.dk; himr@himr.fo; govsec@nanoq.gl; info@humanrights.dk; kfst@kfst.dk; Lægemedelstyrelsen DKMA; pebl@patienterstatningen.dk; rigsadvokaten@ankl.dk; ro@fo.stm.dk; ro@gl.stm.dk; info@digitalsikkerhed.dk; post@udsatte.dk; serum@ssi.dk; Sundhedsstyrelsen Institutionspostkasse;

kontakt@sundhedsdata.dk; STPS; sfs@dma.dk

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven

Til høringsparterne

Se venligst vedlagte høringsbrev og materiale vedrørende forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven.

Sundheds- og Ældreministeriet skal anmode om at modtage eventuelle bemærkninger til udkastet senest den 11. januar 2019 kl. 12.00. Bemærkningerne bedes fremsendt til cbo@sum.dk med kopi til sum@sum.dk.

Mvh.

Charlotte Beierholm Olsen
Fuldmægtig, Sundhedsjura og psykiatri

Direkte tlf. 72269332
Mail: cbo@sum.dk

Sundheds- og Ældreministeriet • Holbergsgade 6 •
1057 København K • Tlf. 7226 9000 • Fax 7226 9001 • www.sum.dk

**SUNDHEDS-
OG ÆLDREMINISTERIET**

Sundheds- og Ældreministeriet
sum@sum.dk

DANSKE
REGIONER

21-01-2019
EMN-2018-02989
1252672
Jane Brodthagen

Svar på høring over udkast til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet og sundhedsloven (begrænsning af ressourcereglene ved kræftscreeningssager, udvidelse af lægemiddelskadeordningen ved nød- og beredskabssituationer m.v.)

Danske Regioner har modtaget høring over udkast til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet og sundhedsloven (begrænsning af ressourcereglene ved kræftscreeningssager, udvidelse af lægemiddelskadeordningen ved nød- og beredskabssituationer m.v.). Høringen er opdelt i 3 dele:

- 1) Begrænsning af ressourcereglene ved kræftscreeninger og tilbud om screening for livmoderhalskræft og tyk- og endetarmskræft efter sundhedsloven
- 2) Klage- og erstatningssager vedrørende specialtandlæger
- 3) Udvidelse af erstatningsordninger for nød- og beredskabslægemidler

Danske Regioner tager lovforslaget til efterretning med følgende bemærkninger:

- 1) *Begrænsning af ressourcereglene ved kræftscreeninger og tilbud om screening for livmoderhalskræft og tyk- og endetarmskræft efter sundhedsloven*

Efter "Bekendtgørelse af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet" er det Patienterstatningens opgave at vurdere, om de behandlende sundhedspersoner, inden for de ressourcemæssige rammer, de har til rådighed, har handlet efter erfarer-specialist-standard¹. Hvis Patienterstatningen vurderer, at der er tale om manglende ressourcer til behandlingen, tager

---

¹ Specialist-reglen: Patienterstatningen vurderer, om en erfarer specialist ville have gjort noget andet i forbindelse med behandlingen, og skaden på den måde kunne være undgået.

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

Patienterstatningen ikke stilling til, om der foreligger en patientskade i de anmeldte sager, altså om patienterne har fået skader ved, at f.eks. kræft ikke blev behandlet inden for fristen for mammografiscreeningen.

Lovforslaget lægger op til, at ressourcereglene afskaffes i kræftscreeningssagerne, således at Patienterstatningen fremover skal vurdere, om patienten har ret til erstatning, uanset om der har været begrænsninger i de ressourcemæssige rammer.

En begrænsning i ressourcereglene skaber et udvidet ansvar (et objektive ansvar) for regionerne. Såfremt Patienterstatningen vurderer, at patienten har fået en skade som følge af en forsinket indkaldelse vil regionen fremover skulle udbetale erstatning, også selvom forsinkelserne skyldes ekstra ordinære situationer som f.eks. strejke, IT-nedbrud m.v. (som almindeligvis betegnes som force majeure).

2) Klage- og erstatningssager vedrørende specialtandlæger,

Der har regionerne ingen bemærkninger til.

3) Udvidelse af erstatningsordninger for nød- og beredskabslægemidler samt tekniske tilpasninger af klage- og erstatningsloven

Der har regionerne ingen bemærkninger til.

Økonomiske konsekvenser

Ad 1) Lovforslaget kan munde ud i at medføre udgifter for regionerne.

Ad 2-3) Regionerne er enige i, at der ikke er økonomiske konsekvenser forbundet hermed.

Med venlig hilsen

Stephanie Lose

Ulla Astman

Hvis Patienterstatningen vurderer, at skaden kunne være undgået, vil patienten have ret til erstatning efter denne regel. De ressourcemæssige rammer indgår i vurderingen - herunder indgår overvejelser om, hvilke ressourcer behandlende sundhedsperson havde til sin rådighed, fx udstyr, personaleressourcer eller medicin. Dette omtales også som ressourcereglene.

Sundheds- og Ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

11. januar 2019
Dokumentnummer:
19PEBL-31760

Høringssvar vedrørende lovforslag om ændring af klage- og erstatningsloven (Begrænsning af ressourcereglens ved kræftscreeninger, udvidelse af lægemiddelskadeordningen mv.) – Ministeriets sagsnr. 1809034

Ved brev af 13. december 2018 har Sundheds- og Ældreministeriet sendt et lovudkast i høring. Patienterstatningen har følgende bemærkninger:

Begrænsning af ressourcereglens ved kræftscreeninger

Ved lovforslaget udvides retten til erstatning for skader i sundhedsvæsenet igennem en ophævelse af ressourcereglens i KEL § 20, stk. 1, nr. 1, ved screening for brystkræft, livmoderhalskræft eller tyk- og endetarmskræft.

Hensigten er, at skader opstået ved forsinket indkaldelse til disse specifikke kræftscreeninger skal erstattes efter klage- og erstatningsloven, uanset om forsinkelsen skyldes ressourcemæssige begrænsninger i sundhedsvæsenet.

Som lovtæksten er formuleret vil ingen ressourcemæssige begrænsninger kunne påberåbes af den erstatningsansvarlige. Det fremgår dog af lovbemærkningerne, at formålet med lovændringen er at sikre patienterne erstatning ved skader, hvor den forsinkede indkaldelse til screening skyldes dårlig planlægning og prioritering i sundhedsvæsenet.

Vi fortolker lovbemærkningerne således, at forsinket indkaldelse som følge af strejke i sundhedsvæsenet, brand, naturkatastrofer og andre force majeure-forhold fortsat er ansvarsfritagende for regionerne. Eksempelvis kan nævnes sagskomplekset vedrørende sygeplejerskestrejken i 2008, hvor en række sager blev afvist med henvisning til ressourcereglens.

Lovforslaget er en særregel, der kun gælder i sager om manglende overholdelse af sundhedslovens § 85-85 b. I andre sager skal der tages hensyn til de ressourcemæssige rammer i sundhedsvæsenet, fx fysiske rammer, tid og økonomi og personale, hvilket kan føre afvisning af erstatningskrav, hvis den erfarne specialist ikke kunne have handlet anderledes.

Vi har noteret os, at det fremhæves i lovforslaget, at ressourcereglens er et vigtigt og nødvendigt element i patienterstatningsordningen.

Udvidelse af lægemiddelskadeordningen ved nød- og beredskabssituationer

Det er et godt forslag, som vi fuldt ud støtter.

Egetbidraget

I lovudkastet foreslås det, at egetbidraget i klage- og erstatningslovens § 24 og § 46 fastsættes på grundlag af taksten på tidspunktet for Patienterstatningens afgørelse. Efter gældende ret er tidspunktet for skadens forårsagelse afgørende for egetbidragets størrelse. Ændringen imødekommer et ønske fra Patienterstatningen, der letter den praktiske administration.

Vi gør opmærksom på, at der i sjældne tilfælde kan forekomme sager, hvor egetbidraget skal fratrækkes i en erstatningsafgørelse truffet af Ankenævnet for Patienterstatningen.

Det kan fx være en sag, hvor Patienterstatningen har tilkendt erstatning før indførelsen af egetbidraget pr. 1. juli 2018. Hvis sagen efterfølgende genoptages, og Ankenævnet for Patienterstatningen, modsat Patienterstatningen, forhøjer erstatningen, skal der udbetales erstatning med fradrag af egetbidraget. I sådanne sager udbetales erstatningen, fx en mén-godtgørelse, direkte på grundlag af ankenævnets afgørelse, uden at sagen hjemvises til Patienterstatningen.

Vi foreslår, at der medtages en bemærkning i lovbermerkningerne om, at egetbidraget i disse meget sjældne sager fastsættes på baggrund af taksten på tidspunktet for ankenævnets afgørelse.

Ikrafttrædelse

Det er fastsat i § 3, at loven træder i kraft 1. maj 2019 og gælder for afgørelser truffet af Patienterstatningen fra dette tidspunkt og fremefter. Vi er særdeles tilfredse med denne klare og præcise ikrafttrædelsesregel, der indebærer en betydelig lettelse af den praktiske administration.

Reglen betyder, at egetbidraget udgør 7.625 kr. (2019-takst) for erstatningsafgørelser, der træffes af Patienterstatningen i perioden 1. maj 2019 – 31. december 2019. Pr. 1. januar 2020 sker der en opregulering, jf. KEL § 24, stk. 6, og KEL § 46, stk. 5.

For afgørelser, der træffes før 1. maj 2019, fastsættes egetbidragets størrelse på grundlag af tidspunktet for skadens forårsagelse.

Lovtekniske bemærkninger

Nedenfor følger en række tekniske bemærkninger:

Side 2: I § 39, stk. 2, skal der stå virksomhed i stedet for virksomheder.

Side 2: I indledningen til § 2 om sundhedsloven skal der foretages en rettelse, så der henvises til lovændringer efter 2. november 2018.

Side 3: I § 4 er det fastsat, at § 1, nr. 1, og nr. 3-10, kan sættes i kraft for Færøerne. Her mangler en henvisning til § 1, nr. 2 (Teknisk ændring af KEL § 20, stk. 1, nr. 1) og § 1, nr. 11 (Ændring af KEL § 58 b vedrørende klagefristen). Så vidt ses bør disse bestemmelser også kunne sættes i kraft for Færøerne. Vi forstår lovbemærkninger således, at det alene er § 2 om ændringer i sundhedsloven, der ikke skal gælde for Færøerne.

Side 4: Overskriften til pkt. 2.2 harmonerer ikke med den tilsvarende overskrift på side 11. I pkt. 2.4.1.2 og pkt. 2.4.2.2 skal foreslået rettes til foreslåede.

Side 11: I sidste afsnit skal § 19, stk. 3, rettes til § 29, stk. 3.

Side 12: I første afsnit skal § 1, nr. 3, rettes til § 1, stk. 1, nr. 3.

Side 15: I afsnit 2.4.1.2 skal § 24, stk. 2 og § 46, stk. 2, rettes til § 24, stk. 6, og § 46, stk. 6.

Side 21: I afsnittet lige under midten, der starter med Baggrunden for ændringen.. skal § 24, stk. 2, rettes til § 24, stk. 6.

Side 23: I afsnittet, der starter med Der er tale om... skal ændring rettes til lovforslagets.

Med venlig hilsen

Peter Jakobsen
chefkonsulent

Charlotte Beierholm Olsen

Fra: Ilse Merete Munk Vejborg <Ilse.Vejborg@regionh.dk>
Sendt: 3. januar 2019 09:31
Til: Charlotte Beierholm Olsen; DEP Sundheds- og Ældreministeriet
Cc: Ilse Merete Munk Vejborg; Vibeke Dahl Andersen; Julie Tybjerg; 'walter.schwartz@rsyd.dk'; 'eim@regionsjaelland.dk'; 'hdj@rn.dk'; Anders Lernevall; 'martin.bak@rsyd.dk'; 'marianne.korsgaard@dadlnet.dk'; Vibeke Dahl Andersen; Anne Binderup Gammelgaard; Sisse Helle Njor (sisse.njor@rm.dk); Henrik Flyger; Eva Balslev; Anna Jane Burchardt; Henrik Kledal; Lisbet Larsen; soered@rm.dk
Emne: Høringssvar til "Høring over udkast til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven - frist d. 7. jan 2019, MBAU0013, Emnesag"
Vedhæftede filer: signaturbevis.TXT
Sag: 1809034
Sagsdokument: 796972

Vedr.: Emnesag 18064152, Høring over udkast til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven - frist d. 7. jan 2019, MBAU0013

Kære Charlotte B. Olsen

På vegne af **Styregruppen for Dansk Kvalitetsdatabase for Mammografiscreening (DKMS)**, på vegne af **Dansk Forening for Radiologisk Mammadiagnostik (DFRM)** og på vegne af de **lægelige medlemmer af den regionale mammografiscreeningsstyregruppe i Region Hovedstaden** fremsendes nedenstående bemærkninger til ovenstående udkast om forslag til lovændring om, at ressourcemæssige begrænsninger i regionerne ikke fritager regionen for erstatningsansvar efter specialistreglen ved patientskader, som følge af forsinket indkaldelse til screening for bryst, livmoderhals- og tyk- og endetarmskræft. Vi er klar over, at vi ikke er på høringslisten, men eftersom det er os, der repræsenterer den faglige indsigt i brystkræftscreening på landsplan, fremsender vi alligevel et høringssvar; i håb om at dette bliver hørt!

Vore bemærkninger til lovforslaget, som *alene omhandler mammografiscreening*, er:

- Der er intet lægeligt "rigtigt" tidsinterval for den periode, der må gå i mellem en tilbudt screening!
- I Danmark har vi som den nationale kvalitetsindikator for mammografiscreeningsintervallet valgt et interval på 2 år +/- 3 mdr. i mellem to tilbudte screeninger med en standard med målopfyldelse hos ≥ 98 % kvinder. Nu lægges der så op til 100%'s målopfyldelse.. I European Guidelines er valgt en standard på fastlagt screeningsinterval + 6mdr. og eksempelvis England har et screeningsinterval på 3 år. Dette afspejler, at det ikke giver faglig mening at lovgive om et fast tidsinterval på 2 år (+/- 3 mdr.) med et muligt erstatningskrav.
- I to ud af fem regioner inviteres efter egen læges ydernummer, hvilket gør det praktisk meget svært/ofte umuligt at invitere indenfor et interval på 2 år +/- 3.mdr.
- Hvad angår brystkræft, vil en forsinkelse i diagnose på 1-2 mdr. ingen indvirkning have på patientens prognose, og i øvrigt vil nogle kvinder få deres diagnose fremskyndet ved en forsinkelse, der medfører, at en kræftknode når at blive synlig i indeværende screeningsrunde og ikke først bliver diagnosticeret om 2 år (+/- 3 mdr.).
- Ved at indfører et erstatningskrav ved en forsinkelse, som *ingen* betydning har for patientens prognose, vil der skulle bruges ressourcer fra det faglige miljø til behandling af disse sager, som vil gå fra de reelle lægefaglige opgaver. I betragtning af, at vi mangler lægefaglige specialister inden for bl.a. mammaradiologi, vil dette være en meget u hensigtsmæssig

prioritering! Der må og skal prioriteres, således at opgaver, der får betydning for patienternes helbred, prioriteres højest!

- At et screeningsinterval på 2 år +/- 3 mdr. overholdes, vil i øvrigt ikke hjælpe kvinden, når der også mangler lægelige ressourcer til at vurdere screeningsmammografierne. Her vil udredning af kvinder med symptomer fra brysterne til hver en tid skulle prioriteres fremfor vurdering af screeningsundersøgelser!
- Vi har ikke og vil ikke få tilstrækkeligt med lægelige specialister til, at vi til hver en tid kan sikre, at både de syge og de raske (asymptomatiske) vil kunne blive undersøgt indenfor de givne tidsrammer. Såfremt denne lovgivning bliver vedtaget, vil det være en meget dårlig prioritering af de sundhedsfaglige ressourcer.
- Hele vores sundhedsvæsen lider under, at vi ikke får tilført tilstrækkeligt med midler til at varetage opgaverne. Der vil derfor skulle prioriteres, og ikke blot i det sundhedsfaglige miljø! At vedtage et erstatningsansvar på et område, som ingen helbredsmæssige konsekvenser vil få for borgeren, men som vil medføre, at ressourcer skal trækkes fra de syge kvinder, giver ingen mening.

Med venlig hilsen

Ilse

Ilse Vejborg
Formand DKMS
Formand DFRM

Klinik- og screeningschef
Radiologisk Klinik Rigshospitalet Blegdamsvej og Glostrup / Mammografiscreeningsprogrammet i
Region Hovedstaden
Mail: ilse.vejborg@regionh.dk
Tlf.: 3545 1662

Denne e-mail indeholder fortrolig information. Hvis du ikke er den rette modtager af denne e-mail eller hvis du modtager den ved en fejtagelse, beder vi dig venligst informere afsender om fejlen ved at bruge svarfunktionen. Samtidig bedes du slette e-mailen med det samme uden at videresende eller kopiere den.

Charlotte Beierholm Olsen

Fra: formand@drs.dk
Sendt: 9. januar 2019 10:36
Til: Charlotte Beierholm Olsen; DEP Sundheds- og Ældreministeriet
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven

Til Charlotte Beierholm Olsen

Vi er i Dansk Radiologisk Selskab blevet gjort opmærksom på høringen af udkastet til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven.

Vi kan se at vi ikke er inviterede som hørings part, men da mamma-radiologien har en central rolle i mammascreeningen vil vi dog gerne benytte lejligheden til fra radiologiens side, at bakke op om hørings svaret, I har modtaget, fra Dansk Forening for Radiologisk Mammadiagnostik (DFRM) og de lægelige medlemmer af den regionale mammografiscreeningsstyregruppe i Region Hovedstaden.

Mvh
Kristina Rue Nielsen

Formand Dansk Radiologisk Selskab
Læge, phd

Radiologisk klinik x 2023
Rigshospitalet
Blegdamsvej 9
2100 Kbh Ø

Sundheds- og Ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

Dato: 9. januar 2019

Sagsnr.: 1810530

Dok.nr.: 796067

Sagsbeh.: HKJ.DKETIK

Høring over udkast til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet & sundhedsloven

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet og sundhedsloven.

Det Ethiske Råd har modtaget det ovenstående lovforslag i høring. Rådet har forholdt sig til de følgende to elementer i lovforslaget:

- 1) Det bliver fastsat direkte i sundhedsloven, at patienter har krav på visse screeningsundersøgelser, nemlig for livmoderhals-, tyk- og endetarmskræft. Det fremgår allerede af sundhedsloven, at kvinder har krav på screening for brystkræft. Desuden bliver det Sundheds- og Ældreministeriet, der fastlægger ydelsernes omfang.
- 2) "Ressource-reglen" ophæves samtidig for disse screenings-ydelser. Normalt kan en patient ikke bruge reglerne for erstatning i sundhedsvæsenet, hvis skaden skyldtes mangel på ressourcer. Dette ændres, så der kan søges erstatning for skader, der opstår på baggrund af forsinket indkaldelse til screening – uanset at forsinkelsen skyldes manglende ressourcer. Baggrunden for lovforslaget er nogle sager om forsinket indkaldelse til brystkræftscreening og efterfølgende dom ved Højesteret, der gav regionen ret i, at der ikke kunne søges erstatning, fordi forsinkelsen skyldtes manglende ressourcer.

Rådets kommentarer:

1. Prioritering og demokratisk legitimitet

Det Ethiske Råd har i flere omgange arbejdet med prioritering i sundhedsvæsenet og har hver gang pointeret det væsentlige i, at prioriteringerne har politisk

legitimitet. I antologien *Etik og prioritering i sundhedsvæsenet – hvorfor det er så svært*¹ fremhæves det blandt andet, at "Tæt knyttet til kravet om legitimitet er et krav om åbenhed eller gennemsigtighed. Det indebærer, at man som borger skal kunne følge og forstå vejen til de beslutninger, der bliver truffet. Det skal være muligt at gå beslutningerne efter i sømmene og forholde sig til, om man er enig i begrundelserne for dem" (s. 13).

I rådets seneste udtalelse om emnet fra 2018, *Retfærdig prioritering i det danske sundhedsvæsen*², pointeres et andet element af den demokratiske legitimitet, nemlig "at resultatet af prioritering kan være en begrænset adgang til behandling med alvorlige konsekvenser, hvorfor det er vigtigt, at prioriteringen sker på en retfærdig og gennemtænkt måde. Det synes dog at være en udbredt opfattelse, at det danske sundhedsvæsen er præget af uretfærdig og uigennemtænkt prioritering" (s. 4).

Retfærdig prioritering indebærer ifølge udtalelsen som et mindstemål (1) at fordele ressourcerne på en sådan måde, at *udbyttet* af indsatsen er så stor som mulig inden for et givent budget og (2) at fordele ressourcerne på en måde, der tager hensyn til patienternes situation, fx ved at man i nogle tilfælde bør gøre forskel på den meget syge og den knapt så syge patient, uanset at det samlede udbytte måske hermed bliver lavere.

De ovenfor nævnte elementer i lovforslaget er tydeligvis et udtryk for en politisk prioritering af sundhedsydelse, eftersom det naturligvis kræver ressourcer at leve op til de opstillede krav om at tilbyde de nævnte kræftscreeninger. Hvis loven vedtages, kan disse ressourcer ikke bruges på andre tiltag, hvilket de i princippet kan på nuværende tidspunkt. Også ophævelsen af "ressourcereglene" indebærer en form for prioritering, fordi det enkelte behandlingssted ikke kan udskyde screeningerne og derved opnå en midlertidig besparelse.

Politiske prioriteringer af sundhedsydelserne er naturligvis ikke et problem i sig selv. Men som det fremgår af rådets arbejde med prioriteringer i sundhedsvæsenet, skal sådanne prioriteringer leve op til bestemte krav for at kunne påberåbe sig politisk legitimitet. Disse krav er imidlertid langt fra at være opfyldt i dette tilfælde.

For det første fremgår det på ingen måde af lovforslaget, hvad begrundelsen for de foreslåede prioriteringer er. Hvis lovforslaget bliver vedtaget uden yderligere debat, vil det derfor være helt umuligt at "forstå vejen til de beslutninger, der

---

¹ <http://www.etiskraad.dk/~media/Etisk-Raad/Etiske-Temaer/Sundhedsvaesenet/Publikationer/2013-04-13-etik-prioritering-sundhedsvaesenet.pdf>

² <http://www.etiskraad.dk/~media/Etisk-Raad/Etiske-Temaer/Sundhedsvaesenet/Prioritering/Udtalelse-retfaerdig-prioritering.pdf>

bliver truffet". Dermed er der sat en effektiv stopper for både den folkelige og den politiske debat.

Af samme grund vil det være vanskeligt at forholde sig til, om den gennemførte prioritering er retfærdig. Umiddelbart kunne man mene, at dette ikke virker sandsynligt, fordi screeningerne tilbydes til personer, der som udgangspunkt må betragtes som raske. Men hvis det på den anden side kan godtgøres, at screeningerne skaber en stor sundhedsgevinst i forhold til udgifterne, kan de måske ikke desto mindre retfærdiggøres.³

Det Etske Råd vil på baggrund af de ovenstående overvejelser anbefale, at det fremsatte lovforslag ikke vedtages, uden at der forudgående er skabt basis for, at det kan leve op til de opstillede krav angående politisk legitimitet. Det vil i særdeleshed sige, at begrundelserne for forslaget skal fremlægges på en fyldestgørende måde, hvorved det også tydeligt kommer til at fremgå, i hvilken forstand den valgte prioritering kan siges at være retfærdig.

2. Hvorfor skal der være et retskrav på de nævnte screeninger?

I sundhedsloven er der kun ganske få steder angivet behandlinger, som patienter har retskrav på, fx svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion, sterilisation, kastration og brystkræftscreening. Hvis lovforslaget vedtages, vil listen over denne type af behandlinger blive udvidet med yderligere tre kræftscreeninger.

Efter Det Etske Råds opfattelse er det værd at overveje, hvad der kan begrunde, at der skal være et retskrav på en given undersøgelse eller behandling. I forbindelse med svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion kunne en begrundelse være, at der er tale om etisk set kontroversielle behandlinger. Det samme kunne måske være/have været tilfældet med kastration og sterilisation. Men i forbindelse med screening kan det være sværere at se, hvad begrundelsen er for at lade undersøgelseerne være omfattet af et retskrav. Ganske vist er der meget fokus på tidlig opsporing af sygdom for nærværende, men dette synes ikke i sig selv at være en god begrundelse for retskravet.

Også på dette punkt savner Det Etske Råd en nærmere begrundelse for lovforslaget. Man kunne således forestille sig en lang række andre undersøgelser og behandlinger, der med lige så god grund kunne være retskrav på som kræftscreening.

---

³ For en nærmere diskussion af sundhedsgevinsterne ved tarmkræftscreening se Det Etske Råds *Et vellygt skub*, fra 2016: <http://www.etiskraad.dk/~media/Etisk-Raad/Etiske-Temaer/Forebyggelse/Nudging-og-folkesundhed/Policypapir.pdf>

Med venlig hilsen og på vegne af Det Ethiske Råd

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Greisen', written in a cursive style.

Gorm Greisen, formand for rådet

Sundheds- og Ældreministeriet
Att.: Charlotte Beierholm Olsen
cbo@sum.dk
sum@sum.dk

Tandlægeforeningen
Amaliegade 17
1256 København K

Tel.: 70 25 77 11
Fax: 70 25 16 37
info@tandlaegeforeningen.dk
www.tandlaegeforeningen.dk
CVR nr. 21318418

Sagsbeh: HB/særlov/erst
E-mail: tol@tdl.dk
Journal: hoering127_2018
Dato: 9. januar 2019

Vedr.: Udkast til lov om ændring af klage- og erstatnings-loven og sundhedsloven

Kære Charlotte Beierholm Olsen

Tak for din henvendelse vedrørende ovenstående, hvortil Tandlægeforeningen har følgende bemærkninger:

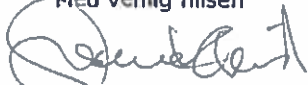
Tandlægeforeningen kan med glæde bifalde, at ministeriet med det fremsendte udkast til lovforslag f.s.v. angår specialtandlæger kommer Tandlægeforeningen i møde, og sikrer, at muligheden for at gøre regres mod specialtandlægerne i patienterstatningssager fjernes.

Da det fremgår af høringsmaterialet, at det med den lovændring, som blev gennemført med virkning fra 1. juni 2018, ikke var tilsigtet at ændre på retstilstanden for regionernes erstatningsforpligtelse f.s.v. angår specialtandlæger, beder vi for god ordens skyld ministeriet om at bekræfte, at hvis der frem til lovændringens ikrafttrædelse måtte opstå sager, hvor der kan rejses regreskrav overfor specialtandlæger med hjemmel i KEL § 18, stk. 5, vil sådanne krav ikke blive effektueret af regionerne. Alternativt kan KEL § 18, stk. 5, 2. pkt. også tillægges tilbagevirkende kraft fra 1.6.2018.

Tandlægeforeningen beder om en bekræftelse på, accept af anvendelse af en klagefrist på 3 måneder for afgørelser vedrørende tandskader, der er tilkendt af Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning i overensstemmelse med bekendtgørelse af 3. maj 2018, hvilket er i overensstemmelse med den ønskede retstilstand.

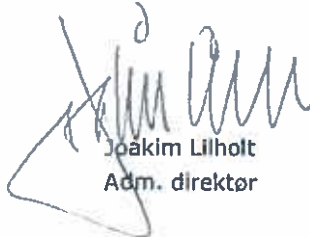
Vi skal for god ordens skyld gøre opmærksom på, at det af lovforslagets § 3, stk. 1 fremgår, at loven træder i kraft den 1. maj 2019. I høringsskrivelsen af den 13. december 2018 fremgår det imidlertid, at det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. juli 2019.

Med venlig hilsen

Susanne Kleist

Formand, tandlæge mTF

Joakim Lilholt

Adm. direktør

Charlotte Beierholm Olsen

Fra: Birita Ludvíksdóttir <Birita.Ludviksdottir@himr.fo>
Sendt: 21. december 2018 16:17
Til: Charlotte Beierholm Olsen
Cc: Rigsombudet; Jan Simonsen
Emne: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven

Kære Charlotte,

Heilsu- og Innlendismálaráðið har modtaget ovenforstående lovforslag i høring.

Eftersom der er tale om et lovforslag, der skal forelægges Folketinget, og ikke en kongelig anordning, der skal forelægges Lagtinget, forholder vi os foreløbigt til hjemmelen at sætte lovforslaget i kraft på Færøerne.

Iht. § 4 i lovforslaget kan §§ 1, nr. 1 og nr. 3-10 sættes i kraft for Færøerne ved kongelig anordning med de ændringer, som særlige færøske forhold tilsiger. Eftersom kap 18 i Sundhedsloven ikke er sat i kraft for Færøerne, er det korrekt, at § 2 ikke kan sættes i kraft for Færøerne ved kongelig anordning. Eftersom lov om klage- og erstatningsadgang er sat i kraft for Færøerne ved kongelig anordning, anbefales det dog, at der i lovforslaget gives hjemmel til, at hele § 1 kan sættes i kraft for Færøerne ved kongelig anordning.

Vinaliga/Sincerely

Birita Ludvíksdóttir
Løgfrøðiligur ráðgevi/Legal adviser

Heilsu- og Innlendismálaráðið/
Ministry of Health and the Interior
Eirargarður 2 • 100 Tórshavn • Faroe Islands
Tel. +298 304050 • Mobile +298 734066
birita.ludviksdottir@himr.fo • www.himr.fo

Fra: Charlotte Beierholm Olsen [mailto:CBO@SUM.DK]

Sendt: 13. december 2018 16:56

Til: amgros@amgros.dk; regioner@regioner.dk; kl@kl.dk; regioner@regioner.dk; regionh@regionh.dk; regionsjaelland@regionsjaelland.dk; kontakt@rsyd.dk; kontakt@regionmidtjylland.dk; region@rn.dk; 3f@3f.dk; seaman@3f.dk; info@ato.dk; apotekerforeningen@apotekerforeningen.dk; do@optikerforeningen.dk; dkf@danskkiropraktorforening.dk; dp@dp.dk; kontakt@dpfo.dk; ds@socialraadgiverne.dk; dsr@dsr.dk; info@dansktp.dk; danske.bandagister@mail.dk; dbio@dbio.dk; info@fodterapeut.dk; fysio@fysio.dk; info@deoffentligetandlaeger.dk; etf@etf.dk; ff@farmakonom.dk; foa@foa.dk; post@diaetist.dk; fas@dadl.dk; hk@hk.dk; info@igldk.dk; sek@jordemoderforeningen.dk; info@lkt.dk; dadl@dadl.dk; info@lif.dk; mf@mmf.dk; lvs@dadl.dk; pd@pharmadanmark.dk; plo@dadl.dk; pto@pto.dk; ast@ast.dk; kontakt@radiograf.dk; sl@sl.dk; mail@ledernesofart.dk; info@tandlaegeforeningen.dk; yl@dadl.dk; post@alzheimer.dk; info@bedrepsykiatri.dk; dbo@brystkraeft.dk; dhf@danskhandicapforbund.dk; dh@handicap.dk; info@danskepatienter.dk; info@danske-aeldreraad.dk; dch@dch.dk; info@diabetes.dk; info@gigtforeningen.dk; admin@hjernesagen.dk; post@hjerteforeningen.dk; mail@hoeforeningen.dk; post@kost.dk; info@cancer.dk; lap@lap.dk; lev@lev.dk; sa@spiseforstyrrelser.dk; landsforeningen@sind.dk; medlem@patientforeningen.dk; blemley@vip.cybercity.dk; info@patientforeningen-danmark.dk; pfs@pfsdk.dk; info@scleroseforeningen.dk; mail@sjaelmediagnoser.dk; info@tarmkraeft.dk; ulf@ulf.dk; Ældreforum Institutionspostkasse <aef@aeldreforum.dk>; aeldresagen@aeldresagen.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; info@ato.dk; info@privatehospitaler.dk; info@danskerhverv.dk; di@di.dk; dit@dit.dk; Helen.gerdrup.nielsen@regionh.dk; dsam@dsam.dk; formanden@dskf.org; dsk@dadl.dk; info@patientsikkerhed.dk; retsmedicinsk.institut@forensic.ku.dk; forens@au.dk; RI@health.sdu.dk; dansk.standard@ds.dk; info@danske-dental.dk; info@danskemaritime.dk;

info@danishshipping.dk; info@danske-seniorer.dk; Dommerforeningen@gmail.com; info@danskemaritime.dk; hoeringer@fbr.dk; fsd@socialchefforeningen.dk; fp@forsikringogpension.dk; formand@retspolitik.dk; info@sundheddanmark.nu; info@shw.dk; web@tf-tandskade.dk; info@ikas.dk; kmj@viking-life.com; ast@ast.dk; at@at.dk; brs@brs.dk; dt@datatilsynet.dk; DKetik Institutionspostkasse <DKetik@DKetik.dk>; Det Etske Råd kontakt <kontakt@etiskraad.dk>; dfk@kriminalforsorgen.dk; finanstilsynet@ftnet.dk; fmn@fmn.dk; Heilsu- og innlendismálaráðið <himr@himr.fo>; govsec@nanoq.gl; info@humanrights.dk; kfst@kfst.dk; Lægemedelstyrelsen DKMA <dkma@dkma.dk>; pebl@patienterstatningen.dk; rigsadvokaten@ankl.dk; ro@fo.stm.dk; ro@gl.stm.dk; info@digitalsikkerhed.dk; post@udsatte.dk; serum@ssi.dk; Sundhedsstyrelsen Institutionspostkasse <SST@SST.DK>; kontakt@sundhedsdata.dk; STPS <stps@stps.dk>; sfs@dma.dk

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven

Til høringsparterne

Se venligst vedlagte høringsbrev og materiale vedrørende forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven.

Sundheds- og Ældreministeriet skal anmode om at modtage eventuelle bemærkninger til udkastet senest den 11. januar 2019 kl. 12.00. Bemærkningerne bedes fremsendt til cbo@sum.dk med kopi til sum@sum.dk.

Mvh.

Charlotte Beierholm Olsen
Fuldmægtig, Sundhedsjura og psykiatri

Direkte tlf. 72269332
Mail: cbo@sum.dk

Sundheds- og Ældreministeriet • Holbergsgade 6 •
1057 København K • Tlf. 7226 9000 • Fax 7226 9001 • www.sum.dk

---

**SUNDHEDS-
OG ÆLDREMINISTERIET**

Sundheds- og Ældreministeriet
sum@sum.dk
Holbergsgade 6
1057 København K

Høringssvar til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven.

07-01-2019
Sags nr. 2018 - 26716
Akt nr. 9743809

Grønlands Selvstyre ved Departementet for Sundhed takker for muligheden for at fremkomme med bemærkninger til ovenstående høring.

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk
Email: pn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Da lovforslaget ikke vil træde i kraft i Grønland er det Departementet for Sundheds vurdering, at det fremsendte høringsmateriale ikke vil få direkte virkning for grønlandske borgere. Departementet for Sundhed har således ingen bemærkninger til det fremsendte høringsmateriale.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Mette Schultz
Toqq/direkte 34 66 77
msuz@nanoq.gl

Charlotte Beierholm Olsen

Fra: Samfundsanalyse <samfundsanalyse@aeldresagen.dk>
Sendt: 17. december 2018 14:59
Til: Charlotte Beierholm Olsen
Cc: DEP Sundheds- og Ældreministeriet
Emne: Høringssvar - Ældre Sagen - udkast til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven
Vedhæftede filer: signaturbevis.txt

Sag: 1809034
Sagsdokument: 783315

Til Sundheds- og Ældreministeriet

Ældre Sagen har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

Venlig hilsen

Pia Westring
Afdelingssekretær/PA
Samfundsanalyse
Direkte: 33 96 86 29
Mobil: +45 21 19 59 53
pw@aeldresagen.dk

Ældre Sagen

Snorresgade 17-19 · 2300 København S · Tlf. 33 96 86 86

Læs vores persondatapolitik

Fra: Charlotte Beierholm Olsen [mailto:CBO@SUM.DK]

Sendt: 13. december 2018 17:56

Til: amgros@amgros.dk; regioner@regioner.dk; kl@kl.dk; regioner@regioner.dk; regionh@regionh.dk; regionsjaelland@regionsjaelland.dk; kontakt@rsyd.dk; kontakt@regionmidtjylland.dk; region@rn.dk; 3f@3f.dk; seaman@3f.dk; info@ato.dk; apotekerforeningen@apotekerforeningen.dk; do@optikerforeningen.dk; dkf@danskkiropraktorforening.dk; dp@dp.dk; kontakt@dpfo.dk; ds@socialraadgiverne.dk; dsr@dsr.dk; info@dansktp.dk; danske.bandagister@mail.dk; dbio@dbio.dk; info@fodterapeut.dk; fysio@fysio.dk; info@deoffentligetandlaeger.dk; etf@etf.dk; ff@farmakonom.dk; foa@foa.dk; post@diaetist.dk; fas@dadl.dk; hk@hk.dk; info@igldk.dk; sek@jordemoderforeningen.dk; info@lkt.dk; dadl@dadl.dk; info@lif.dk; mf@mmf.dk; lvs@dadl.dk; pd@pharmadanmark.dk; plo@dadl.dk; pto@pto.dk; ast@ast.dk; kontakt@radiograf.dk; sl@sl.dk; mail@ledernesofart.dk; info@tandlaegeforeningen.dk; yl@dadl.dk; post@alzheimer.dk; info@bedrepsykiatri.dk; dbo@brystkraeft.dk; dhf@danskhandicapforbund.dk; dh@handicap.dk; info@danskepatienter.dk; info@danske-aeldreraad.dk; dch@dch.dk; info@diabetes.dk; info@gigtforeningen.dk; admin@hjernesagen.dk; post@hjerteforeningen.dk; mail@hoeforeningen.dk; post@kost.dk; info@cancer.dk; lap@lap.dk; lev@lev.dk; sa@spiseforstyrrelser.dk; landsforeningen@sind.dk; medlem@patientforeningen.dk; blemley@vip.cybercity.dk; info@patientforeningen-danmark.dk; pfs@pfsdk.dk; info@scleroseforeningen.dk; mail@sjaldnediagnoser.dk; info@tarmkraeft.dk; ulf@ulf.dk; Ældreforum Institutionspostkasse; AeldreSagen; samfund@advokatsamfundet.dk; info@ato.dk; info@privatehospitaler.dk; info@danskerhverv.dk; di@di.dk; dit@dit.dk; Helen.gerdrup.nielsen@regionh.dk; dsam@dsam.dk; formanden@dskf.org; dsks@dadl.dk; info@patientsikkerhed.dk; retsmedicinsk.institut@forensic.ku.dk; forens@au.dk; RI@health.sdu.dk; dansk.standard@ds.dk; info@danske-dental.dk; info@danskemaritime.dk; info@danzishshipping.dk; info@danske-seniorer.dk; Dommerforeningen@gmail.com; info@danskemaritime.dk; hoeringer@fbr.dk; fsd@socialchefforeningen.dk; fp@forsikringogpension.dk; formand@retspolitik.dk; info@sundheddanmark.nu; info@shw.dk; web@tf-tandskade.dk; info@ikas.dk; kmj@viking-life.com; ast@ast.dk; at@at.dk; brs@brs.dk; dt@datatilsynet.dk; DKetik Institutionspostkasse; Det Etske Råd kontakt; dfk@kriminalforsorgen.dk; finanstilsynet@ftnet.dk; fmn@fmn.dk; himr@himr.fo; govsec@nanoq.gl; info@humanrights.dk; kfst@kfst.dk; Lægemedelstyrelsen DKMA;

pebl@patienterstatningen.dk; rigsadvokaten@ankl.dk; ro@fo.stm.dk; ro@gl.stm.dk; info@digitalsikkerhed.dk; post@udsatte.dk; serum@ssi.dk; Sundhedsstyrelsen Institutionspostkasse; kontakt@sundhedsdata.dk; STPS; sfs@dma.dk

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven

Til høringsparterne

Se venligst vedlagte høringsbrev og materiale vedrørende forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven.

Sundheds- og Ældreministeriet skal anmode om at modtage eventuelle bemærkninger til udkastet senest den 11. januar 2019 kl. 12.00. Bemærkningerne bedes fremsendt til cbo@sum.dk med kopi til sum@sum.dk.

Mvh.

Charlotte Beierholm Olsen
Fuldmægtig, Sundhedsjura og psykiatri

Direkte tlf. 72269332
Mail: cbo@sum.dk

Sundheds- og Ældreministeriet • Holbergsgade 6 •
1057 København K • Tlf. 7226 9000 • Fax 7226 9001 • www.sum.dk

---

**SUNDHEDS-
ÆLDREMINISTERIET**

Danmarks Apotekerforening

Bredgade 54 · 1260 København K

Telefon 33 76 76 00 · Fax 33 76 76 99

apotekerforeningen@apotekerforeningen.dk · www.apotekerforeningen.dk

apotek

Sundheds- og Ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

07-01-2019
MKA/4201/00001

Svar på høring over udkast til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet og sundhedsloven

Sundheds- og Ældreministeriet har ved brev af 13. december 2018 sendt udkast til lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet og sundhedsloven i høring.

Lovudkastet omfatter blandt andet en udvidelse af lægemiddelskadeordningen ved nød- og beredskabssituationer.

Med de foreslåede ændringer vil gældende regler for erstatning og godtgørelse for fysisk og psykisk skade påført som følge af egenskaberne ved et lægemiddel blive udvidet til også at omfatte:

- lægemiddelskader fra lægemidler, der indgår i medicinkister til brug i redningsbåde og redningsflåder på dansk indregistrerede skibe, når lægemidlerne er udleveret fra dansk apotek eller fra en virksomhed med tilladelse til udlevering af disse medicinkister
- lægemiddelskader fra lægemidler, fremstillet på private apoteker til beredskabsformål og
- lægemiddelskader fra lægemidler, som det militære forsvar, det statslige redningsberedskab og øvrige beredskabsmyndigheder har købt uden for apotek til oplæg i beredskabslagre.

Erstatningsreglerne udvides dermed til at omfatte de områder vedrørende forsyning af visse lægemidler til visse aktiviteter, der blev indført mulighed for med ændringen af lov om lægemidler, der trådte i kraft den 1. juli 2018 (lov nr. 1687 af 26. december 2017).

Danmarks Apotekerforening har noteret sig, at Sundheds- og Ældreministeriet i forbindelse med behandlingen af denne ændring af lægemiddeloven tilkendegav, at man ville undersøge behovet og mulighederne for at udvide lægemiddelerstatningsordningen.

Apotekerforeningen har ikke bemærkninger til den foreslåede udvidelse af erstatningsordningen.

Lovudkastet omfatter herudover begrænsninger af ressourcereglene ved kræftscreeninger og tilbud om screening for livmoderhalskræft og tyk- og endetarmskræft efter

sundhedsloven samt ændringer for betaling af udgifter til læge- og erstatningsager
vedrørende specialtandlæger.

Danmarks Apotekerforening har heller ikke bemærkninger til disse dele af lovudkastet.

Med venlig hilsen

Merete Kaas

Charlotte Beierholm Olsen

Fra: Ann Sofie Orth <aso@fysio.dk>
Sendt: 8. januar 2019 08:57
Til: Charlotte Beierholm Olsen
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven
Vedhæftede filer: Høringsbrev.pdf; Høringsliste.pdf; Forslag til lov om ændring klage- og erstatningsadgang inden for sundhed....pdf; signaturbevis.txt

Danske Fysioterapeuter har ikke kommentarer til høringen.

Med venlig hilsen

Ann Sofie Orth
Afdelingschef Politik & Kommunikation, cand.jur.

Danske Fysioterapeuter
Holmbladsgade 70 · 2300 København S
Tlf: +45 3341 4635
Mobil: +45 2075 1219
aso@fysio.dk · fysio.dk

Vi holder mennesker i bevægelse

Fogforening med
fog og overenskomst

Fra: Charlotte Beierholm Olsen [mailto:CBO@SUM.DK]

Sendt: 13. december 2018 17:56

Til: amgros@amgros.dk; regioner@regioner.dk; kl@kl.dk; regioner@regioner.dk; regionh@regionh.dk; regionsjaelland@regionsjaelland.dk; kontakt@rsyd.dk; kontakt@regionmidtjylland.dk; region@rn.dk; 3f@3f.dk; seaman@3f.dk; info@ato.dk; apotekerforeningen@apotekerforeningen.dk; do@optikerforeningen.dk; dkf@danskkiropraktorforening.dk; dp@dp.dk; kontakt@dpfo.dk; ds@socialraadgiverne.dk; dsr@dsr.dk; info@dansktp.dk; danske.bandagister@mail.dk; dbio@dbio.dk; info@fodterapeut.dk; Fysio <fysio@fysio.dk>; info@deoffentligetandlaeger.dk; etf@etf.dk; ff@farmakonom.dk; foa@foa.dk; post@diaetist.dk; fas@dadl.dk; hk@hk.dk; info@igldk.dk; sek@jordemoderforeningen.dk; info@lkt.dk; dadl@dadl.dk; info@lif.dk; mf@mmf.dk; lvs@dadl.dk; pd@pharmadanmark.dk; plo@dadl.dk; pto@pto.dk; ast@ast.dk; kontakt@radiograf.dk; sl@sl.dk; mail@ledernesofart.dk; info@tandlaegeforeningen.dk; yl@dadl.dk; post@alzheimer.dk; info@bedrepsykiatri.dk; dbo@brystkraeft.dk; dhf@danskhandicapforbund.dk; dh@handicap.dk; info@danskepatienter.dk; info@danske-aeldreraad.dk; dch@dch.dk; info@diabetes.dk; info@gigtforeningen.dk; admin@hjernesagen.dk; post@hjerteforeningen.dk; mail@hoeforeningen.dk; post@kost.dk; info@cancer.dk; lap@lap.dk; lev@lev.dk; sa@spiseforstyrrelser.dk; landsforeningen@sind.dk; medlem@patientforeningen.dk; blemley@vip.cybercity.dk; info@patientforeningen-danmark.dk; pfs@pfsdk.dk; info@scleroseforeningen.dk; mail@sjaelndiagnoser.dk; info@tarmkraeft.dk; ulf@ulf.dk; Ældreforum Institutionspostkasse <aef@aeldreforum.dk>; aeldresagen@aeldresagen.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; info@ato.dk; info@privatehospitaler.dk;

info@danskerhverv.dk; di@di.dk; dit@dit.dk; Helen.gerdrup.nielsen@regionh.dk; dsam@dsam.dk;
formanden@dskf.org; dskd@dadl.dk; info@patientsikkerhed.dk; retsmedicinsk.institut@forensic.ku.dk;
forens@au.dk; RI@health.sdu.dk; dansk.standard@ds.dk; info@danske-dental.dk; info@danskemaritime.dk;
info@danishshipping.dk; info@danske-seniorer.dk; Dommerforeningen@gmail.com; info@danskemaritime.dk;
hoeringer@fbr.dk; fsd@socialchefforeningen.dk; fp@forsikringogpension.dk; formand@retspolitik.dk;
info@sundheddanmark.nu; info@shw.dk; web@tf-tandskade.dk; info@ikas.dk; kmi@viking-life.com; ast@ast.dk;
at@at.dk; brs@brs.dk; dt@datatilsynet.dk; DKetik Institutionspostkasse <DKetik@DKetik.dk>; Det Etske Råd
kontakt <kontakt@etiskraad.dk>; dfk@kriminalforsorgen.dk; finanstilsynet@ftnet.dk; fmn@fmn.dk; himr@himr.fo;
govsec@nanog.gl; info@humanrights.dk; kfst@kfst.dk; Lægemedelstyrelsen DKMA <dkma@dkma.dk>;
pebl@patienterstatningen.dk; rigsadvokaten@ankl.dk; ro@fo.stm.dk; ro@gl.stm.dk; info@digitalsikkerhed.dk;
post@udsatte.dk; serum@ssi.dk; Sundhedsstyrelsen Institutionspostkasse <SST@SST.DK>;
kontakt@sundhedsdata.dk; STPS <stps@stps.dk>; sfs@dma.dk

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven

Til høringsparterne

Se venligst vedlagte høringsbrev og materiale vedrørende forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven.

Sundheds- og Ældreministeriet skal anmode om at modtage eventuelle bemærkninger til udkastet senest den 11. januar 2019 kl. 12.00. Bemærkningerne bedes fremsendt til cbo@sum.dk med kopi til sum@sum.dk.

Mvh.

Charlotte Beierholm Olsen

Fuldmægtig, Sundhedsjura og psykiatri

Direkte tlf. 72269332

Mail: cbo@sum.dk

Sundheds- og Ældreministeriet • Holbergsgade 6 •
1057 København K • Tlf. 7226 9000 • Fax 7226 9001 • www.sum.dk

---

**SUNDHEDS-
ÆLDREMINISTERIET**

Sundheds- og Ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K
Danmark
E-mail: cbo@sum.dk og sum@sum.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL +4591325688
ANCA@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 18/02952-2

**HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM
ÆNDRING AF LOV OM KLAGE- OG
ERSTATNINGSADGANG INDEN FOR
SUNDHEDSVÆSENET OG SUNDHEDSLOVEN**

8. JANUAR 2019

Sundheds- og Ældreministeriet har ved e-mail af 13. december 2018 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet og sundhedsloven (Begrænsning af ressourcereglene ved kræftscreeninger, udvidelse af lægemiddelskadeordningen i nød- og beredskabssituationer m.v.).

Instituttet har ingen bemærkninger.

Der henvises til ministeriets sagsnummer: 1809034.

Med venlig hilsen

Anncathrine Carl
JURIDISK RÅDGIVER

Charlotte Beierholm Olsen

Fra: Jakob Bro <jbro@FOA.DK>
Sendt: 9. januar 2019 13:59
Til: Charlotte Beierholm Olsen
Cc: DEP Sundheds- og Ældreministeriet
Emne: Høringssvar vedr. høring over udkast til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven
Vedhæftede filer: Høringsbrev.pdf; Høringsliste.pdf; Forslag til lov om ændring klage- og erstatningsadgang inden for sundhed....pdf; signaturbevis.txt

Til Sundheds- og Ældreministeriet.

Høringssvar vedr. høring over udkast til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven

FOA takker for muligheden for at komme med bemærkninger til denne høring. FOA har dog ingen kommentarer til det fremsendte høringsmateriale.

Med venlig hilsen

Jakob Bro
Sundhedspolitisk konsulent

FOA FAGLIG

Stauings Plads 1-3, DK 1790 København V

Direkte: +45 46 97 24 12 Mobil +45 31 71 63 61

Mail: jbro@foa.dk

www.foa.dk

www.facebook.com/FagOgArbejde

Fra: Charlotte Beierholm Olsen

Sendt: 13. december 2018 17:56:14 (UTC+01:00) Bruxelles, København, Madrid, Paris

Til: amgros@amgros.dk; regioner@regioner.dk; kl@kl.dk; regioner@regioner.dk; regionh@regionh.dk; regionsjaelland@regionsjaelland.dk; kontakt@rsyd.dk; kontakt@regionmidtjylland.dk; region@rn.dk; 3f@3f.dk; seaman@3f.dk; info@ato.dk; apotekerforeningen@apotekerforeningen.dk; do@optikerforeningen.dk; dkf@danskkiropraktorforening.dk; dp@dp.dk; kontakt@dpfo.dk; ds@socialraadgiverne.dk; dsr@dsr.dk; info@dansktp.dk; danske.bandagister@mail.dk; dbio@dbio.dk; info@fodterapeut.dk; fysio@fysio.dk; info@deoffentligetandlaeger.dk; etf@etf.dk; ff@farmakonom.dk; **FOA**; post@diaetist.dk; fas@dadl.dk; hk@hk.dk; info@igldk.dk; sek@jordemoderforeningen.dk; info@lkt.dk; dadl@dadl.dk; info@lif.dk; mf@mmf.dk; lvs@dadl.dk; pd@pharmadanmark.dk; plo@dadl.dk; pto@pto.dk; ast@ast.dk; kontakt@radiograf.dk; sl@sl.dk; mail@ledernesofart.dk; info@tandlaegeforeningen.dk; yl@dadl.dk; post@alzheimer.dk; info@bedrepsykiatri.dk; dbo@brystkraeft.dk; dhf@danskhandicapforbund.dk; dh@handicap.dk; info@danskepatienter.dk; info@danske-aeldreraad.dk; dch@dch.dk; info@diabetes.dk; info@gigtforeningen.dk; admin@hjernesagen.dk;

post@hjertereforeningen.dk; mail@hoeforeningen.dk; post@kost.dk; info@cancer.dk; lap@lap.dk; lev@lev.dk; sa@spiseforstyrrelser.dk; landsforeningen@sind.dk; medlem@patientforeningen.dk; blemley@vip.cybercity.dk; info@patientforeningen-danmark.dk; pfs@pfsdk.dk; info@scleroseforeningen.dk; mail@sjældnediagnoser.dk; info@tarmkræft.dk; ulf@ulf.dk; **Ældreforum Institutionspostkasse**; aeldresagen@aeldresagen.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; info@ato.dk; info@privatehospitaler.dk; info@danskerhverv.dk; di@di.dk; dit@dit.dk; Helen.gerdrup.nielsen@regionh.dk; dsam@dsam.dk; formanden@dskf.org; dsks@dadl.dk; info@patientsikkerhed.dk; retsmedicinsk.institut@forensic.ku.dk; forens@au.dk; RI@health.sdu.dk; dansk.standard@ds.dk; info@danske-dental.dk; info@danskemaritime.dk; info@danishshipping.dk; info@danske-seniorer.dk; Dommerforeningen@gmail.com; info@danskemaritime.dk; hoeringer@fbr.dk; fsd@socialchefforeningen.dk; fp@forsikringogpension.dk; formand@retspolitik.dk; info@sundheddanmark.nu; info@shw.dk; web@tf-tandskade.dk; info@ikas.dk; kmj@viking-life.com; ast@ast.dk; at@at.dk; brs@brs.dk; dt@datatilsynet.dk; **DKetik Institutionspostkasse**; **Det Etiske Råd kontakt**; dfk@kriminalforsorgen.dk; finanstilsynet@ftnet.dk; fmn@fmn.dk; himr@himr.fo; govsec@nanoq.gl; info@humanrights.dk; kfst@kfst.dk; **Lægemiddelstyrelsen DKMA**; pebl@patienterstatningen.dk; rigsadvokaten@ankl.dk; ro@fo.stm.dk; ro@gl.stm.dk; info@digitalsikkerhed.dk; post@udsatte.dk; serum@ssi.dk; **Sundhedsstyrelsen Institutionspostkasse**; kontakt@sundhedsdata.dk; **STPS**; sfs@dma.dk

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven

Til høringsparterne

Se venligst vedlagte høringsbrev og materiale vedrørende forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven.

Sundheds- og Ældreministeriet skal anmode om at modtage eventuelle bemærkninger til udkastet senest den 11. januar 2019 kl. 12.00. Bemærkningerne bedes fremsendt til cbo@sum.dk med kopi til sum@sum.dk.

Mvh.

Charlotte Beierholm Olsen
Fuldmægtig, Sundhedsjura og psykiatri

Direkte tlf. 72269332
Mail: cbo@sum.dk

Sundheds- og Ældreministeriet • Holbergsgade 6 •
1057 København K • Tlf. 7226 9000 • Fax 7226 9001 • www.sum.dk

---

**SUNDHEDS-
OG ÆLDREMINISTERIET**

Charlotte Beierholm Olsen

Fra: Kathrine Aaby Lorentzen <kalo@kfst.dk>
Sendt: 8. januar 2019 15:43
Til: Charlotte Beierholm Olsen
Cc: DEP Sundheds- og Ældreministeriet; Louise Kastfelt; Thomas Herping Nielsen
Emne: Svar til høring over udkast til forslag til lov om ændring af klage- og erstatningsloven og sundhedsloven

Sag: SJ-STD-SUMLLU; 1809034
Sagsdokument: 796045; 796942

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har den 13. december 2018 modtaget Sundheds- og Ældreministeriets høring over udkast til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet og sundhedsloven.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udgør sammen med Konkurrencerådet en uafhængig konkurrencemyndighed. De følgende høringbemærkninger afgives udelukkende som konkurrencemyndighed.

På det foreliggende grundlag har styrelsen ikke bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen
Kathrine

Kathrine Aaby Lorentzen

Student
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen/
Danish Competition and Consumer Authority
Direkte +45 4171 5081
E-mail kalo@kfst.dk

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf. +45 4171 5000

*Vi arbejder for velfungerende markeder.
Se vores privatlivspolitik på kfst.dk*